

Interesna skupina lokalnih interesov

Številka: 060-16-9/2020/5

Ljubljana, 9. 9. 2020

PREDLOG

Z A P I S N I K

49. seje Interesne skupine lokalnih interesov, ki je bila v ponedeljek, 7. septembra 2020, v mali dvorani Državnega sveta, v poslopju parlamenta Republike Slovenije, Šubičeva 4, Ljubljana.

Seja se je pričela ob 15. uri in se končala ob 16. uri.

Interesna skupina je 1. točko obravnavala skupaj s Komisijo za lokalno samoupravo in regionalni razvoj.

Prisotni: Dejan Crnek, Rajko Fajt, Franc Golob, Tomaž Horvat, Bojan Kekec, Samer Khalil, Marjan Maučec, Milan Ozimič (vodja), Bojan Režun, Dušan Strnad, Branko Šumenjak, Matjaž Švagan, Davorin Terčon, mag. Igor Velov, Bogomir Vnučec, mag. Marko Zidanšek.

Opravičeni: Srečko Ocvirk, Boris Popovič, mag. Miroslav Ribič, Franci Rokavec, Željko Vogrin.

Ostali prisotni:

- Ban Urška, državna sekretarka, Ministrstvo za javno upravo
- Tatjana Piršič, Ministrstvo za javno upravo
- mag. Irena Drmaž, generalna direktorica Direktorata za proračun, Ministrstvo za finance
- mag. Rajko Puš, Marija Arnuš, Ministrstvo za finance

Sprejet je bil naslednji d n e v n i r e d:

1.

a) Predlog rebalansa proračuna Republike Slovenije za leto 2020 (Rb2020), EPA 1328-VIII

b) Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2020 in 2021 (ZIPRS2021-A) - nujni postopek, EPA 1327-VIII

Interesna skupina je bila sklepčna in je potrdila dnevni red (14 ZA, 0 PROTI).

Ad 1)

a)

Komisija za lokalno samoupravo in regionalni razvoj in interesna skupina sta obravnavali Predlog rebalansa proračuna Republike Slovenije za leto 2020 (v nadaljevanju: predlog rebalansa), ki ga je Državnemu zboru v obravnavo predložila Vlada.

Komisija in interesna skupina **podpirata** predlog rebalansa.

Rebalans proračuna 2020 je pripravljen v času negotovih razmer zaradi epidemije COVID-19, ki je v prvi fazi povzročila nenadno zaustavitev gospodarskih aktivnosti, temu pa je sledil hkratni velik upad prihodkov državnega proračuna in dvig izdatkov za izvedbo ukrepov države za omilitev posledic epidemije COVID-19 in ohranitev gospodarske aktivnosti. Na podlagi poletne napovedi gospodarskih gibanj se bo BDP letos realno znižal za 7,6 %. Z namenom ublažitev posledic epidemije je Vlada 13. 3. 2020 z znižanjem 30 % sredstev pri vseh proračunskih uporabnikih preusmerila del proračunskih sredstev v ukrepe za omejitev širjenje virusa in zaščitno opremo. Na ta način je bilo zbranih 389 mio evrov, v nadaljevanju pa je zakonodaja omogočila dodatno zadolževanje za obvladovanje epidemije v višini 2.167 mio evrov. Ukrepi, ki se financirajo z izvrševanjem državnega proračuna, so primarno usmerjeni v ohranjanje delovnih mest in ohranitev gospodarske aktivnosti ter zaščito ranljivih skupin prebivalstva. Posledično so se zmanjšali prihodki in povečala rast odhodkov, to pa zahteva prilagajanje državnega proračuna na realne razmere. Kot poudarjajo na Ministrstvu za finance, predlog rebalansa pomeni uskladitev z dejanskim stanjem in načrt do konca leta, pri čemer je v tem trenutku dodatno zadolževanje države nujno.

Prihodki rebalansa so načrtovani v višini 9,3 milijarde evrov, kar je za 14,7 % oz. 1,6 milijarde evrov manj od sprejetega proračuna. Odhodki rebalansa so načrtovani v višini 13,4 milijarde evrov, kar je za 29,3 % oz. 3,1 milijarde evrov več od sprejetega proračuna. Za ukrepe, ki so neposredno povezani z epidemijo, predlog proračuna namenja 2,6 milijarde evrov, kar je skoraj 19 % vseh izdatkov predloga rebalansa, pol milijarde evrov pa je namenjenih za posredne učinke epidemije (npr. avtomatično povečevanje nadomestil za brezposelne, višji stroški obresti). Načrtovani proračunski primanjkljaj za letošnje leto znaša 4,2 milijardi evrov oz. 9,3 % BDP. Pri presoji izpolnjevanja fiskalnih pravil za leto 2020 je bila na ravni EU aktivirana splošna odstopna klavzula in se zato izdatki, ki so vezani na obvladovanje epidemije, lahko izločijo kot enkratni izdatki in za njih ne veljajo fiskalna pravila. Hkrati tudi Zakon o fiskalnem pravilu določa izjemne okoliščine, v katerih je omogočen odstop od srednjeročne uravnoteženosti javnih financ. Fiskalni svet ocenjuje, da je razglasitev epidemije take vrste izjemna okoliščina, ki je lahko podvržena navedeni določbi Zakona o fiskalnem pravilu.

Komisija in interesna skupina sta bili seznanjeni tudi s finančnim načrtom Ministrstva za javno upravo, ki med drugim izvaja spodbujevalne aktivnosti za nadaljnji razvoj občin in njihovo medsebojno povezovanje ter v okviru tega zagotavlja sredstva za sofinanciranje skupnih občinskih uprav in delovanja reprezentativnih združenj občin. Za izvajanje zakonskih nalog na navedenem področju so zagotovljena potrebna sredstva oz. se s predlogom rebalansa celo povečujejo za 170.000 evrov. Minister za javno upravo je imenoval tudi stalno delovno skupino za področje lokalne samouprave, ki se sestaja na tri mesece in obravnava vse dokumente in pomembne odločitve z vplivom na lokalno samoupravo.

Komisija in interesna skupina podpirata predlog rebalansa, ki je v danih zaostrenih finančnih in gospodarskih razmerah zaradi epidemije COVID-19 potreben in kljub izrazitemu upadu prihodkov državnega proračuna ne posega v proračune občin in višino povprečnine.

Ob zaskrbljenosti zaradi hitre rasti zadolževanja države v zelo kratkem času in zgodovinskega načrtovanega javnofinančnega primanjkljaja prevladuje ocena, da je zadolževanje države za financiranje ukrepov za omilitev posledic epidemije COVID-19 (ohranjanje likvidnosti podjetij in delovnih mest) z vidika širših družbenih koristi in uspešnosti okrevanja gospodarstva opravičljivo. Pri tem se je treba tudi zavedati, da se soočamo s krizo globalnih razsežnosti in katere posledice blažijo države bolj ali manj z istovrstnimi ukrepi, pri čemer lahko države članice EU za obvladovanje krize odstopajo od proračunskih zahtev v okviru evropskega fiskalnega okvira.

Državni svetniki ocenjujejo, da je predlog rebalansa proračuna odraz večjega posluha aktualne vlade za lokalno samoupravo. Ob relativno nizki stopnji zadolženosti slovenskih občin, ki k slovenskemu javnemu dolgu prispevajo minimalen delež, komisija in interesna skupina pozitivno ocenjujeta zakonski dvig omejitve splošne zadolžitve za dve odstotni točki z Zakonom o interventnih ukrepih za omilitev in odpravo posledic epidemije COVID-19, s čimer je bilo občinam zagotovljena možnost dodatnega zadolževanja za izvajanje občinskih investicij.

Komisija in interesna skupina v povezavi s financiranjem investicij v okviru aktualne in prihodnje finančne perspektive ter EU mehanizma za okrevanje in odpornost opozarjata, da bodo imele občine težave pri prihodnjem uresničevanju investicijskih projektov, saj so v preteklosti porabile svoje finančne rezerve za financiranje zakonskih nalog in so zato večinoma nezmožne zagotavljati lastno finančno soudeležbo. Pri tem izpostavljata 21. člen Zakona o financiranju občin (ZFO-1), na podlagi katerega bi se občinam moralo za financiranje investicij zagotavljati dodatna sredstva v višini 6 % skupne primerne porabe, a so vse od uveljavitve zakona leta 2006 upravičene do bistveno manj sredstev, v skladu s prehodno določbo ZFO-1C pa se jim v prehodnem obdobju 2018–2023 del sredstev zagotavlja celo v obliki povratnih sredstev iz državnega proračuna kot dodatno zadolževanje občin v proračunu države. To pa dodatno prispeva k slabši finančni sposobnosti občin, ki bodo morale nastale obveznosti iz naslova zadolževanje v proračunu države poravnati. Komisija in interesna skupina pričakujeta, da bodo občine že v letu 2021 upravičene do sredstev državnega proračuna za financiranje investicij v višini 6 % skupne primerne porabe.

V luči vse pogostejših naravnih nesreč občine tudi pričakujejo finančno pomoč države za odpravljanje njihovih posledic oz. škod.

Ob podpori je bilo izražena tudi skrb zaradi zmanjševanja sredstev za kulturo kot temelja narodne identitete in za šport, ki sta bili zaradi omejevalnih ukrepov v času epidemije COVID-19 najbolj prizadeti področji. Večina kulturnih in športnih prireditev je bila odpovedanih ali so se oz. se izvajajo s številnimi omejitvami (omejitev števila udeležencev), ki povzročajo velik izpad prihodkov iz naslova vstopnin. Medtem ko je bilo proračunsko leto 2012 najbolj radodarno za področje kulture doslej, ko je delež sredstev predstavljal 0,46 % BDP oz. okoli 230 mio, pa načrtovan proračun namenja kulturi manj kot 190 mio evro. Brez večjega posluha države se bosta področji kulture in športa v prihodnje še težje spopadali s finančnimi težavami.

* * *

Za poročevalca je bil določen predsednik Komisije za lokalno samoupravo in regionalni razvoj Dušan Strnad.

b)

Komisija za lokalno samoupravo in regionalni razvoj in interesna skupina sta obravnavali Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2020 in 2021 (v nadaljevanju: predlog zakona), ki ga je Državnemu zboru v obravnavo predložila Vlada.

Komisija in interesna skupina **podpirata** predlog zakona.

Predlog zakona se spreminja zgolj v obsegu, ki je nujen za izvrševanje proračuna države v letu 2020. Omogoča se prevzemanje plačevanja obveznosti, ki se financirajo iz namenskih sredstev EU preko načrtovanih pravic porabe v sprejetem proračunu države. S

tem se želi pospešiti črpanje EU sredstev. Prav tako se predlaga pospešitev postopkov pri dodeljevanju sredstev za financiranje investicij iz drugega odstavka 21. člena Zakona o financiranju občin, tako da o uvrščanju in spremembah vrednosti projektov odloča Ministrstvo za finance in ne več Vlada. Spreminja se obseg zadolževanja države v letu 2020, in sicer za 2.167 mio evrov, dovoljuje se največ pet dodatnih zaposlitev za potrebe novega Evropskega javnega tožilstva ter omogoča financiranje materialnih stroškov, povezanih z epidemijo COVID-19 za izvajalce zdravstvene dejavnosti v višini 50 mio evrov.

Komisija in interesna skupina poudarjata, da predlog zakona nima finančnih posledic za občinske proračune, saj se višina povprečnine ne spreminja. Višina povprečnine je bila za leto 2020 spremenjena z Zakonom o zagotovitvi dodatne likvidnosti gospodarstvu za omilitev posledic epidemije COVID-19, in sicer se je iz 589,11 evra zvišala na 623,96 evra.

Komisija in interesna skupina pozdravljata predlagano poenostavitev in s tem pospešitev postopka zagotavljanja sredstev iz državnega proračuna za financiranje investicij iz drugega odstavka 21. člena Zakona o financiranju občin.

Državni svetniki pričakujejo, da bodo ukrepi na področju kohezijske politike dosegli svoj namen in pospešili črpanje EU sredstev v iztekajoči se finančni perspektivi, saj imajo EU sredstva kot ključna razvojna sredstva pomembno vlogo pri lažjemu okrevanju gospodarstva.

* * *

Za poročevalca je bil določen predsednik Komisije za lokalno samoupravo in regionalni razvoj Dušan Strnad.

Sekretarka
Meta Štembal

Vodja interesne skupine
Milan Ozimič